

Obszary o ścisłym reżimie ochrony

Ukazała się w Kijowie nowa publikacja Kijowskiego Centrum Ekologiczno-Kulturalnego pt. „Obszary o ścisłym reżimie ochrony (kategoria I-A, I-B IUCN). Doświadczenia międzynarodowe i europejskie”. To już 84 tom w wydawanej przez KCE-K serii: „Ochrona Dzikiej Przyrody”. Autorami są znani czytelnikom „Dzikiego Życia” ukraińscy obrońcy przyrody: Władimir Borejko – dyrektor KCE-K i dr Iwan Parnikoza. Tym razem ten silny duet wsparł pracownik naukowy Desniańsko-Starohuckiego Parku Narodowego – Sergiej Gałuszczenko. Książka ma 12 rozdziałów zajmujących 111 stron. Autorzy dedykowali ją pamięci Johna Muira, amerykańskiego pioniera ochrony przyrody i twórcy pierwszych parków narodowych w USA.

Jednym z podstawowym celów ukazania się niniejszej publikacji (co zaznaczają Autorzy we wstępie) jest wypełnienie luki w rodzimej (ukraińskiej) literaturze z zakresu ochrony przyrody. Brak w niej bowiem publikacji pokazujących doświadczenia innych krajów w zakresie ochrony ścisłej, tworzenia i funkcjonowania obszarów z reżimem ochrony biernej. A brak wiedzy prowadzi do „wypaczeń” w ochronie przyrody, przyjmowania jako jedynej i słusznej linii ochrony, ochrony czynnej, która w warunkach ukraiński (a i nie tylko ukraińskich) prowadzi często do tej przyrody unicestwienia. Zapobieżenie tego rodzaju zjawiskom jest kolejnym, może nawet najważniejszym zadaniem książki. Autorzy piszą wprost: „Brak wiarygodnej informacji rodzi różne mity w rodzaju tego, że obszary chronione o ścisłym reżimie ochrony są w dzisiejszych czasach nieaktualne. Ten mit jest na rękę tym dyrektorom-latyfundystom zapowiedników i parków narodowych, którzy chcą lub też już przekształcili kierowane przez siebie obszary chronione w gospodarstwa leśne, rybackie, ферmy hodowlane, kołchozy, parki odpoczynku, miejsca carskich polowań czy zabaw”. Zawarta w książce wiedza ma służyć jako argumenty w walce o ochronę wspomnianych obszarów.

В. Е. Борејко, С. В. Галущенко, И. Ю. Парникоза

**ТЕРРИТОРИИ СТРОГОГО
ПРИРОДООХРАННОГО РЕЖИМА
(КАТЕГОРИИ I-A, I-B МСОП/ИУСН).
МЕЖДУНАРОДНЫЙ
И ЕВРОПЕЙСКИЙ ОПЫТ**

Publikację otwiera rozdział o Hugo Conwentzu – twórcy europejskiej ochrony przyrody. Kolejne

rozdziały zawierają m.in.: opisy obszarów ochrony ścisłej w parkach narodowych Europy i USA, opis koncepcji Wilderness, zastosowanie konwencji berneńskiej dla ochrony ścisłej gatunków i siedlisk, analizę sytuacji obszarów ściśle chronionych w systemie ochrony przyrody Ukrainy itd.

Uwagę zwraca fakt, że w publikacji poświęcono bardzo dużo miejsca polskim doświadczeniom w ochronie ścisłej. Sytuacji w Polsce dotyczą trzy rozdziały. W jednym z nich autorzy dokonują analizy obszarów ochrony ścisłej w polskich parkach narodowych. Kolejny niezmiernie ważny rozdział zawiera analizę porównawczą ochrony ścisłej realizowanej w różnych formach ochrony przyrody Polski i Ukrainy. Zaś trzeci ze wspomnianych rozdziałów poświęcony jest... konfliktowi w Puszczy Białowieskiej, jako przykładowi walki o obszar, który powinien być ściśle chroniony. Rozdział zawiera nawet zdjęcie z ubiegłorocznych protestów. Jakkolwiek konflikt w Puszczy Białowieskiej nie dotyczył bezpośrednio Ukrainy, to jednak jest to zagadnienie, które nabiera ważności w tym kraju, bowiem już pojawiły się głosy ukraińskich leśników, które rabunkowe już w tej chwili wyręby w lasach Ukrainy zaczynają usprawiedliwiać... gradacją kornika.

Publikacja bez wątpienia spełnia postawione przed nią zadania w Ukrainie. Jednak z całą pewnością może być bardzo pożyteczna również dla polskich przyrodników (tych rzecz jasna, którzy władają językiem rosyjskim, w takim bowiem została napisana). Nasza ojczysta literatura przyrodnicza również nie obfituje w analizy systemów ochrony przyrody innych krajów, zaś o obszarach ochrony ścisłej funkcjonujących poza Polską wspomina się w niej niezmiernie rzadko.

Krzysztof Wojciechowski

Borejko W., Gałuszczenko S., Parnikoza I., 2018, *Obszary o ścisłym reżimie ochrony (kategoria I-A, I-B IUCN). Doświadczenia międzynarodowe i europejskie*, Seria: Ochrona Dzikiej Przyrody, T. 84, Kijowskie Centrum Ekologiczno-Kulturalne, Wydawnictwo LOTOS, Kijów, ss. 111

Książkę w wersji elektronicznej można pobrać ze strony internetowej Kijowskiego Centrum Ekologiczno-Kulturalnego: ecoethics.ru/wp-content/uploads/2018/06/Boreyko.pdf